

Portėgrapėjuo – Rudis Edvards. Portėgrapėjė iš E. Rudė arkiva

RUDIS EDVARDS

ėr anuo apsakimā

RUDIS EDVARDS – pats prouduktiviau-
sius ir vėns iš talėntingiausiu šiū dėinū
žemaitiu rašituoju, katros raša žemaitėškā
(lietovėškā tėp pat). Pėrmuoji žemaitėš-
ka knīnga, katrou išleida redakcėjė
„A mon sakā?“, bova E. Rudė apsakīmu
rinktėnė „Kuotrė“ (Vilnius, 1996). E. Rudis
plietuo sena, bet šės laikās jau primėr-
ta žanra – pasakuojuėmu apsakīma. Tonkė
tas apsakīms E. Rudė kūrībuo panašus i
nuovelė.

Neapsakuomā gražė E. Rudė gamtuos
aprašīmā. Skaitā anus ėr atruoda, ka kar-
to so autuorio parsikeli i anuo vaikīstės
metus, matā tou paslaptīnga Bartovuos
opės pakrontiu, Muosiedė (Skouda ra-
juons) gīvenėma. Autuorios tonkė sava
prisėmėnėmās grīžt i vaikīstė, so nostal-
gėjė ėr dėdėlė pagarba pasakuo aple se-
nouji kaima, karto aiškė atskleisdams, kė-
ik sunkė bova tās laikās išgīventė. Aple
vėskou tou – ėr Edvarda Rudė sakīmė
„Mūsa Joudė“, katros pėrma karta bova
išspausdints apsakīmu rinktinie „Kuotrė“.

MŪSA JOUDĖ

RUDIS EDVARDS
SUNGAILAS DALIAUS PORTĖGRAPĖJĖS (PEIZAŽ)

Mūsa Joudė mūsėškė palėka, ka mon bova dā tik
vėinioulėka metu ėr kumet tievs so muotino vėina po-
ikė vasaras pavakarė anuo parsėvedė „iš miesta“, vo
sakont solig teisībė, nu tuos posės, kor bova miests.
Parsėvedė ėr atsėduksiejė, juk Joudė bova pėrkta ne-
brongė ėr, kāp mon ruodies, ne iš torgaus. Torgos liuob
būtė panedelnikās, vo Joudė bova parvesta ketverga
pavakarie. Iš kalbū sopratau, ka tou Joudė augėna kaž-
kuoks ūkininks, ka anuo toriejė varītė i skerdīkla ė ka
„viršininkā“ pasėgailiejė tuokė poikė gīvolė ė, žėnuo-
damė, ka mūsa šėima vuos sodor gala so galo, pasiū-
luojė nusėpėrktė. Vo ta šėima neužėlgo dar toriejė pa-
dėdietė veino, pėnktoujo, vāko. Vo kuoks gīvenėms,
ka aug pėnkė vākā ė kā anėms nier atsėgertė pėina,
žėnuojė vėsė, matītė, ė viršininkā.

Kūtalė tievs jau bova sorėntės onkstiau, ė pagal pla-
na anuo toriejė ožtektė vėitas karvė, arkliau, avė so
dom jierelės ė trimsketoriuoms kiauliams. Ont kūtalės
vėršaus vasara liuobam prigrūstė šėina, vo sėinas bo-
va šėltas kāp geruo truobuo; iš šiaurės posės bova
sokėrstas iš stuorū roustu, vo kėtuosės – iš stuorū lėn-
tū. Joudė mūsa kūtalie toriejė būtė ė gerā, ė šėltā.

Tujau po kara tievs bova gavės ož poskėluometrė,
sošaudīta žīda sklīpė, do aktaro žemės ė, gerā nebat-
mėno, a tiktā ne ketoris Nevuotiūs, pri Deinininka opa-
lė, ož posontra kėluometra nu nomū. Nevuotėškė mūsa
žemė vėino galo riemies i vėiškelī, vo ontroujo – i Ne-
vuotiu kaima šonkelī. Tas šonkelis šakuojies nu dėd-
liuojė kėlė ė teis mūsa žemė nu anuo jau bova tuo-
luokā atsiknuojės.